REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lessner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 115. **Brașov, Miercurĭ 24 Maiŭ (6 Iunie).** **1900.**

Era de împăcare absolutistă.

A fost bătĕtor la ochĭ, că deunădĭ, când delegatul ceh Paçak a avut cunoscuta convorbire cu Majestatea Sa, el s'a rugat de repețite-orĭ de monarchul sĕ nu permită a-se pune în ființă și promulga legile privitóre la dreptul limbilor în Boemia și Moravia pe basa §-lui 14 al constituției.

Conducĕtorul ceh a prevĕdut fără îndoélă, că, nefiind prospecte pentru Cehĭ de a dobêndi condițiunea, ce au pus'o pentru curmarea obstrucțiunei lor, și prin urmare fiind împiedecată și în viitor funcționarea parlamentului, guvernul Koerber se va gândi serios la espedientul de a forța împăcarea cu ajutorul §-lui 14.

Eventualitatea acésta îĭ îngrijesce pe Cehĭ, căcĭ atuncĭ ar trebui sĕ tragă consecențele din refusul lor categoric de a întra în vorbă asupra proiectatelor legĭ a limbilor, pe carĭ le declară din parte-le neacceptabile. De aceea Paçak a atras atențiunea monarchului, că într'un asemenea cas s'ar manifesta în sînul poporului boem o iritațiune cum n'a mai fost și că introducerea acelor legĭ prin ordonanțe împĕrătescĭ ar însemna lupta în permanență.

Majestatea Sa, precum scim, n'a rĕspuns decât prin gesturĭ de reprobare la insistenta rugare a delegatului ceh, fapt, pe care cei mai multĭ l'au esplicat ca nefavorabil pentru Cehĭ.

Sunt semne, carĭ arată, că aceștia au avut dreptate. Duminecă, în diua de Rosalii, un redactor al diarului „Neues Wiener Journal“ a visitat pe ministru-președinte Koerber, cerêndu-i unele deslușirĭ asupra situațiunei parlamentare. Dr. Koerber sĕ fi declarat, că, conform informațiunilor sale sigure, Cehii vor continua obstrucțiunea lor și după redeschiderea parlamentului în Iunie. Tótă speranța și-o pune el în conlucrarea solidară a celorlalte partide pentru a desarma în mod energic și a paralisa cu totul obstrucțiunea Cehilor.

Dér se vede, că însu-șĭ Koerber nu prea are mare încredere în realisarea acestei speranțe, căcĭ întrebat fiind, décă în cas, când parlamentul s'ar face cu neputință, guvernul are vre-un plan stabilit, a rĕspuns, că până acuma încă nu póte fi vorba de un plan hotărît: că decisiunea este reservată Majestății Sale, dér acésta decisiune „amenință eventual a schimba viața de stat, dându-i altă direcțiune“.

Cu alte cuvinte, ministru-președinte a dat sĕ se cunóscă, că décă parlamentul nu-șĭ va sci ajuta, póte sĕ înceteze pe multă vreme constituționalismul în Austria și sĕ se întroducă acolo o „eră de împăcare“ absolutistă.

A ajuns așa-dér în Austria cuțitul la os, décă singura speranță în susținerea stărilor constituționale se razimă în solidaritatea dintre partidele atât de eterogene din drépta și stânga, pentru a respinge obstrucțiunea cehică, și décă — de vor fi esacte cele relatate de fóia vieneză — Koerber declară, că nicĭ nu se póte gândi a împlini dorința Cehilor relativ la limba internă oficială, fiind-că adĭ are a lupta cu o obstrucțiune făcută de 61 deputațĭ cehĭ, ér atuncĭ ar avé o de furcă cu obstrucțiunea germană de-o sută de membri.

Așa-dér din afirmările ministrului, — care pentru casul, când parlamentul n'ar mai puté de loc funcționa, admite și posibilitatea unei crise ministeriale — resultă cu destulă claritate, că influința germană, sprijinită desigur și de aceea a guvernului unguresc, a ajuns covîrșitóre în situațiunea de față și că monarchul aprobă curentul ei.

Cu atât mai hotărîtă urméză sĕ fiă atitudinea Cehilor, décă nu voesc sĕ cedeze nicĭ-decum, ci voesc sĕ pórte tóte consecențele pașilor, ce i-au întreprins până acum în causa lor.

Nevoind sĕ cedeze însĕ nicĭ o parte, trebue sĕ vină mult temuta catastrofă, care nu amenință numai parlamentarismul din Austria, ci și dualismul, căcĭ va esecuta o înrîurință surprindĕtóre și asupra stărilor din Ungaria, carĭ sunt destul de putrede.

Planurĭ ciudate.

Guvernamentalul „*Magyar Nemzet*“ a publicat de curénd un articul scris de un Ürmössy L. în care acesta își ia aerul de a da sfaturĭ cu privire la soluțiunea *cestiunei naționale în Ardeal* pe basa „bunei convietuirĭ“ a Maghiarilor cu naționalitățile. Și cum statul singur nu póte sĕ resolve cestiunea acésta, autorul articulului dice, că are neîncunjurată lipsă de societatea maghiară, care póte sĕ-i dea o puternică mână de ajutor.

Mai înainte de a-șĭ arăta planurile și părerile, ce le are cu privire la „soluțiune“, d-l Ürmösy, ține sĕ facă puțin studiu etnografic și geografic. Spune, că orĭ cât de numĕrósă ar fi populația română a Ardealului, totușĭ „Românii n'au nicĭ un oraș în Ardeal, de nu cumva vom considera de atare micul Blașiŭ, care însĕ are un esterior atât de nepretențios“. Orașele, dice el, sunt partea cea mai mare în mâna Maghiarilor, carĭ le-au și imprimat timbrul specific unguresc. Nicĭ Sașiĭ nu mai au orașe, căcĭ Bistrița, Mediașul, Reghinul și Sighișóra numai cu numele mai sunt orașe săsescĭ, dér în realitate nu. Așa stând lucrurile, e firesc, ca Sașii sĕ se contopéscă, ér décă e vorba de contopire, ei se vor apropia mai bucuros de Maghiarĭ.

Revenind la *Românĭ*, scriitorul din „Magyar Nemzet“ desfășură nisce părerĭ ciudate. Mai întâiŭ susține, că „massa cea imposantă a Românilor“ nu e tocmai așa cum o presentă diarele. Ea e condusă, ce-i drept, de clasele inteligenței ultraiste, ceeace dă românimei nota antimaghiară. Dér décă clasa inteligenței maghiare s'ar pune în mișcare, „ea ar puté sĕ câștige definitiv pe poporul român pentru națiunea maghiară. Societatea maghiară are teren potrivit pentru așa ceva, fiind-că ea constitue în comitate factorul dominant“.

Pentru sprijinirea acestei din urmă afirmărĭ, coconul Ürmössy ia comitatele rênd pe rênd și spune, că în 12 comitate ale Ardealului se găsesc 2146 proprietarĭ maghiarĭ (calculéză dela 100 jugĕre în sus) față cu 439 românĭ și 101 sașĭ. Românii sunt puternicĭ în comitatele Făgăraș și Unedóra, dér totușĭ nu pot face nimic față cu Maghiariĭ, carĭ deși puținĭ, au cu tóte acestea proprietățĭ fórte estinse. Așa stând lucrurile, după chibzuéla lui Ürmössy, proprietarii ungurĭ ar puté sĕ tragă întreg poporul românesc spre Maghiarĭ — décă ar voi. Apoi n'are sĕ-i supere pe Ungurĭ nicĭ băncile românescĭ. Ele pot fi contrabalansate — vorba lui Szell — prin societatea maghiară, căcĭ si așa băncile românescĭ se înființéză mai mult spre a da pâne inteligenței române.

După tóte acestea vine d-l Ürmössy a recomanda proprietarilor maghiarĭ sĕ iée în mâna lor conducerea în comunele mai micĭ, sĕ se intereseze de tot ce se face în comune, sĕ desfășure interes față de spiritul instrucțiunei copiilor și a progresului în limba maghiară; la sĕrbătorĭ „naționale“, ca diua St. Stefan bunăóră, proprietarii ungurĭ sĕ țină poporului vorbirĭ despre însemnătatea dilei, sĕ împartă cărțĭ de cetit și, ca pupăză pe colac, sĕ învite la masa lor pe preotul și învĕțătorul valah. De preot ca de preot, dér de învĕțător sĕ nu-șĭ uite nicĭ-odată. Astfel procedând, poporul român va puté fi atras spre Maghiarĭ, va simți dragoste și alipire față de nația maghiară, căcĭ „noi nu vrem sĕ-l desbrăcăm pe popor de naționalitatea lui, ci vrem numai sĕ-l atragem spre noi, ca sĕ ne pu-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din viața Regelui Carol.

(Introducere la „Reminiscences of King of Roumania“, de Sidney Whitman).

Nu de mult a apărut în Londra o traducere prescurtată în limba englesă a „Amintirilor Regelui României“ de *Sidney Whitman* („Reminiscences of King of Roumania, 1 vol. 8°, London, 1899“).

Traducĕtorul engles în întroducțiunea ce o face, dă o interesantă schiță, biografică a Regelui Carol al României, conținênd și aprecierĭ asupra însușirilor personale și asupra metodei politice a Regelui, cu scop de-a ajuta pe cetitorii „Amintirilor“, ca sĕ aprecieze, ce om este și astfel sĕ înțelégă mai lesne causa și efectul.

După ce arată, că întâiul îndemn pentru întocmirea și publicarea originalului în limba germană a „Amintirilor Regelui Carol“ se datoresce întâmplării și că ideia, ce i-a fost sugerată de un scriitor strĕin, a luat încetul cu încetul ființă în mintea Regelui, care pe de-o parte dorea ca lumea sĕ dea mai multă luare aminte României, de altă parte dorea a vedé desfășurată înaintea ochilor supușilor sĕi o espunere adevĕrată a tot ce s'a făcut în România în timpul domniei sale; și după ce arată, că lucrarea, care a trecut peste marginile programului primitiv, a reclamat o muncă de mai multĭ anĭ, dér și resultatul dobêndit este vrednic de acéstă muncă, d-l Whitman dice:

„Amintirile Regelui României“ sunt un document istoric de-o însemnătate politică covêrșitóre..... sunt o pagină de căpetenie din istoria Europei. Și nu sunt numai atâta, ci cuprind și un document însemnat de destăinuire de sine, care, privind pe Suveran, este singur atât de complect. Acéstă scriere se estinde pe un restimp mai mult de 25 de anĭ în viața unei tinere națiunĭ europene, care și-a dobêndit neatêrnarea sa și a luptat cu isbêndă pentru a și-o păstra, sporind tot-odată prin muncă pacĭnică și stăruitóre avuția sa...“

Lasă sĕ urmeze apoi schița biografică, de care am vorbit mai sus*).

Etă-o:

Regele Carol al României este al doilea fiiu al rĕposatului principe Carol Anton de Hohenzollern-Sigmaringen: ramura mai vechie romano-catolică din Germania de sud, a casei de Hohenzollern, al cărui cap este Impĕratul Germaniei. Până la 1849, cassa de Hohenzollern-Sigmaringen, ale cărei domenii sunt situate între Württemberg și Baden, aprópe de obîrșia Dunărei în Pădurea Neagră, poseda drepturĭ suverane depline ca una ce era în capul unuia din principatele neatîrnate din Confederația germană. Principele Carol Anton a cedat Prusiei, de bună voe și formal, la 7 Decemvre 1849, drepturile suverane ale sale și a urmașilor sĕi. Despre acest Principe ni-se spune, din isvor sigur, următórele:

Principele Carol Anton se arată în istoria poporului german ca un bărbat cu idei liberale și cu un caracter înalt, care de bună-voe jertfi prerogativele sale suverane în interesul causei Unității Germaniei.

*) O dăm după „Constituționalul“. — Red.

Amintirea sa trăesce în inimele copiilor sĕi ca idealul unui tată, care, cu tótă asprimea și disciplina sa, nu era temut, ci respectat și iubit de familia sa. El a fost totdéuna cel mai bun prietin și sfătuitor al fiilor sei ajunșĭ în vêrstă. Scrisorile sale către fiiul sĕu Carol, carĭ sunt adese-orĭ citate în aceste „amintirĭ“, justifică pe deplin cele spuse atât asupra relațiunilor prietinescĭ aprópe ideale a acestui principe cu copiiĭ sĕi, precum și în privința mărinimiei, ce 'i-se atribue în deobște.

Despre mama Regelui, Principesa Iosefina de Baden, ni-se spun următórele: Principesa Iosefina a fost totdéuna fórte evlaviósă, fără a fi câtușĭ de puțin bigotă. Lipsa la ea de cel mai mic egoism îi câștigă iubirea și devotamentul tuturor acelor, carĭ au cunoscut'o. Viața ei ca soție și ca mamă a fost cât e cu putință de liniștită și fericită. Marele respect, pe care Regele Carol l'a arĕtat totdéuna femeilor, îșĭ are isvorul în venerațiunea ce el a avut totdéuna pentru mamă sa.

Principele Carol s'a născut la 20 Aprilie 1839 în castelul strămoșesc al Hohenzollernilor la Sigmaringen pe Dunăre, unde domnea atuncĭ bunicul sĕu Principele domnitor Carol de Hohenzollern-Sigmaringen.

tem înțelege unul cu altul și sĕ țină strîns cu noi, sĕ nu mai considere nația maghiară de streină“....

Nu-i vorbă, planul pe hârtiă apare destul de frumos. D-l Ürmössy greșesce însĕ din capul locului în cel mai cardinal punct: crede atât de idioțĭ și pĕcătoșĭ pe cărturarii românĭ, încât sĕ-i pótă domnii „birkotoșĭ“ ungurĭ ameți și cumpĕra cu un cuiŭ de rachiŭ. Căcĭ ce alta vré sĕ ḑică prin îndemnarea proprietarilor ungurĭ de-a ospĕta la mesele lor pe preoțiĭ și învĕțătoriĭ românĭ? Décă într'asta stă planul de „înduloire“, atuncĭ pĕcat de ostenéla, ce șĭ-a dat a îndruga frase late și umflate. Incât e pentru disertațiĭ „patriotice“ cu prilejul sĕrbătorilor „naționale“ ungurescĭ, nu are sĕ-șĭ frământe creerii d-l Ürmössy. In loc de a ține disertațiĭ, proprietarii ungurĭ vor face și pe viitor ceea-ce fac și au făcut până acum: vor trage la sudălmĭ asupra ḑilerilor „valahĭ“ sĕ dea zor la lucru, că-i apucă plóia orĭ séra cu stogul desfăcut dinaintea mașinei de treerat. In loc de cărțĭ cu ilustrații, unii din poporul „valah“ vor căpĕta mai curênd câte-o palmă, orĭ câte-o lovitură de sbiciŭ dela „tisztartăul“ d-lui „birtokos“.

Cam așa se face „îndulcirea“ de care viséză d-l Ürmössy. Maghiarul, și mai ales proprietarul cu peste 100 jugĕre, se crede un „kicsi krisztus“ în felul sĕu și habar n'are de ceea-ce e dreptul altuia și datoria lui. Nu că sĕ încerce a ne apropia, dér ḑi de ḑi ne resping prin faptele lor de ilegalitate, de nedreptățire și prigonire, căcĭ esemplul li-se dă de sus, dela stăpânire, și cei micĭ tiranĭ de prin comune și comitate nu se vor lăsa dór' mai pe jos decât „meltosagoșii“ și „escelențele“ de sus. Pacea și îndulcirea o vor numai cu prețul renunțării la tot ce constitue caracterul național al popórelor nemaghiare, și pe câtă vreme ei vor sĕ fiă numai stăpânĭ și poruncitorĭ, ér noi robĭ și esecutorĭ ai poruncilor lor, nebucurându-ne de drepturĭ și libertățĭ individuale ca și naționale — pace nu póte fi!

Cronica externă.

Succesul cabinetului Waldeck-Rousseau. Ședința de Sâmbătă a *Senatului frances* a fost de mare importanță pentru guvern. S'a continuat decisiunea asupra *proiectului amnestiei* și s'a primit cu mare majoritate. Ministru-președinte *Waldeck-Rousseau* a pronunțat cu prilejul acesta un remarcabil discurs. Spuse, că la primul proces Dreyfus au fost acte, carĭ nu s'au comunicat apĕrării. Prin proiectul de față, guvernul vré sĕ ștérgă orĭ-ce urmă a unui trecut dureros. Guvernul crede, că trebue sĕ se arunce vĕlul asupra unor slăbiciunĭ, pentru a-se înlătura obligațiunea de a-le pedepsì. In acésta constă tótă legea amnestiei. Oratorul accentuéză apoi părțile politice ale legii și conjură pe senatorĭ sĕ-i dea, prin votarea legii, o dovadă de încredere și sĕ respingă amandamentele presentate. Décă agitațiunile în afacerea Dreyfus vor urma și după votarea acestei legĭ, se va sci în ce parte este dorința de-a stîrni érășĭ discordiile civile. Sfîrșesce rugând Senatul sĕ nu lase în mâna vrășmașilor republicei arma decisivă mortală, ce o posedă. Momentul a sosit ca afacerei odióse sĕ i-se pună capĕt și sĕ nu se lase liberă acțiune celor ce printr'o campaniă de minciunĭ criminale, isbutesc sĕ creeze o atmosferă așa de turbure, așa de necurată, încât republicanii chiar nu se mai cunosc și nu mai sciu, ce sĕ facă.

Proiectul s'a primit cu 238 contra 34 voturĭ, hotărîndu-se tot-odată, ca declarațiunile ministrului-președinte sĕ fiă afișate.

Resboiŭ vamal. Din *Constantinopol* se telegrafézä, că *Pórta otomană* a avisat pe representanții *României, Serbiei, Greciei, Bulgariei și Muntenegrului* despre întroducerea unui tarif de vamă diferențial și că va presenta un proiect pentru încheierea de convențiunĭ comerciale cu fiă-care din aceste state. In nota adresată representantului Serbiei, Pórta declară, că refusă prelungirea convenției vamale provisorice, însĕ e aplecată a întra în tratărĭ relativ la încheierea unei convenții definitive. Se susține, că acéstă pășire a Pórtei a produs surprindere neplăcută și că statele interesate nu vor întârḑia de-a lua și ele contra mĕsurĭ.

Alegerile în Italia pentru cameră s'au făcut de astă-dată în tótă liniștea. In Roma a reușit lista guvernamentalilor și doi republicanĭ. In Palermo a fost reales Crispi. La Milan au reușit republicanii și socialiștii, ér la Veneția au fost aleșĭ trei candidațĭ ai opozițiunei constituționale.

Din Spania. O scire telegrafică din *Gibraltar* vestesce, că Sâmbătă după amiadĭ s'au produs turburărĭ seriose la frontiera spaniolă. Câte-va mii de Spaniolĭ, muncitorĭ, carĭ se reîntorceau în patriă, au fost somațĭ sĕ plătéscă un imposit. Muncitorii s'au opus și gendarmeria a trebuit sĕ intervină, ba a descărcat chiar și arma asupra lor rănind pe câțĭ-va din ei. In urma acésta s'a produs o mare învălmășală și a trebuit sĕ mérgă miliția la fața locului pentru restabilirea ordinei.

Congresul internațional studențesc din Paris (1900).

Cartierul latin e în mișcare. Nu se vorbesce decât de primirea, care se va face în August delegațiunilor de studențĭ venițĭ din cele patru părțĭ ale lumei.

In anul 1889, cu ocasiunea frumóselor serbărĭ neuitate prin entusiasmul și veselia lor, óspeții junimei universitare au fost în numĕr de 600; în anul acesta vor fi 1500.

Asociațiunea generală a studenților francesĭ, și cele mai numĕróse grupărĭ din cartier au luat, ca și în 1889, inițiativa serbărilor.

Invitațiunile studenților francesĭ au fost trimise acum două lunĭ. Deja rĕspunsurile au început sĕ curgă.

O sută de grupărĭ de studențĭ strĕine au promis delegațĭ. Mai mult, nouă delegațiunĭ sunt așteptate mai ales din Rusia, căcĭ fiind-că în acéstă țéră nu esistă nicĭ o asociațiune de studențĭ, invitația a trebuit sĕ fiă adresată prin ministerul de instrucțiune publică.

Rĕspunsul ministerului a fost favorabil: scrisórea studenților francesĭ va fi afișată, prin îngrijirea rectorului, în tóte universitățile.

Care ar fi programul serbărilor? In acest scop s'a numit o comisiune cu o întreită însărcinare: a compune programul, a prepara congresul internațional și a organisa materialicesce șederea studenților strĕinĭ în Paris.

Acéstă comisiune nu șĭ-a luat încă hotărîrile definitive.

Etă ce s'a hotărît:

Óspeții cartierului latin vor sosi Vinerĭ 3 séu Sâmbătă 4 August séra. Fiă-care deputațiune va fi primită la gară de câte un grup cât se póte de numĕros, de studențĭ francesĭ; ea va fi condusă imediat la sedial Asociațiunei, unde vor avé loc primele accolade. In sĕptĕmâna, care va urma, dela 5 la 15 August va avé fiă-care ocupată câte-o dup' amiadă séu câte-o séră cu o recepțiune séu serbare. Ca și în 1889 se vorbesce de-o séră de gală la Operă séu la Comedia-Francesă, de-o recepțiune la primăriă, de-o mare escursiune la țéră. Unde se va face escursiunea? Se esită între Versailles și Saint-Germain. Versailles e comod; dér se pot duce studenții germanĭ sĕ visiteze palatele dela Versailles? Aci e dificultatea. Póte că va fi alésă terasa Saint-Germain.

După banchet se va organisa o retragere triumfală, prin întréga Esposiția cu tóte atracțiunile sale.

Duminecă, 5 August, la 2 óre d. a. se va ține în marele anfiteatru din noua Sorbonă ședința solemnă de deschidere a celui de-al doilea congres internațional de studențĭ. Președintele Republicei va fi învitat sĕ presideze ședința; vor mai asista ministrul instrucțiunei publice, vice-rectorul Academiei și profesorii Universității din Paris. Apoi, tótă sĕptĕmâna următóre, în fiă-care diminéță la nouĕ óre — séu mai târḑiu — se vor face în sala de serbărĭ a arondismentului al 6-a pe piața Saint-Suplice, lucrările congresului.

Mai grea decât organisarea serbărilor este soluțiunea problemei încartirărei a 1500 de studențĭ, așa de grea, încât acéstă soluțiune nu s'a găsit până acuma.

Ajutorul de stat în diecesa Oradiei.

De lângă Oradea-m., 26 Maiŭ.

Ajutorul dela stat, acest urgisit mijloc de corumpere pus în practică față cu preoțimea nóstră de către ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică, sub cuvênt de întregire a salarului preoțesc, s'a împărțit pentru anul 1899 și în diecesa română unită a Oradiei marĭ și încă înainte cu mai multe lunĭ ca în celelalte diecese.

Din lista propusă și recomandată de Veneratul Consistor *mulți preoțĭ au fost șterșĭ*, și aceștia n'au căpĕtat nicĭ creițarul orbului. Nu, deóre-ce aceștia după informațiunile notarilor și solgăbirĕilor sunt „rĕpatrioțĭ“, căcĭ nu abonéză foi ungurescĭ, cetesc și scriu în foi românescĭ, școlele române de sub conducerea lor nu le lasă sĕ cadă victimă în ghiara „statului maghiar“, luptă în contra nelegiuirilor și caută a apĕra interesele adevĕrate ale poporului. Din tóte aceste cause preoții noștri sunt luațĭ la ochĭ și persecutațĭ, fiind scrișĭ în cartea cea négră a stăpânitorilor fanaticĭ și apoi desconsiderațĭ și dațĭ pradă pe mâna tuturor slujbașilor șoviniștĭ.

Ce-i mai trist, aceștĭ preoțĭ bunĭ ai noștri se vĕd desconsiderațĭ chiar și din partea fraților lor, carĭ au fost împărtășițĭ de acéstă milă ungurésoă; aceștia în îngâmfarea lor dau celor dintâiŭ lecțiunĭ și sfaturĭ, ca sĕ facă și ei asemenea, sĕ se acomodeze împrejurărilor, sĕ slăbéscă din simțĕmintele și faptele naționale românescĭ, căcĭ „dela Românĭ n'au ce aștepta“. Acestora le ḑic cu Ieremia profetul: „limba vóstră este ca o săgétă ucidĕtóre, ea vorbesce amăgire“. Ar fi o mare generositate din partea Ven. Ordinariat și o nespusă încuragiare pentru preoții bunĭ și consciențioșĭ, décă acestor preoțĭ desconsiderațĭ de stăpânirea ungurésoă li-s'ar puté da din vre-un fond diecesan anumite ajutóre, căcĭ și așa ei sunt cei mai lipsițĭ dintre preoțĭ și în cele mai slabe parochii.

Sórtea școlelor nóstre confesionale din ḑi în ḑi devine mai critică. S'ar puté face mai mult și în privința ajutorărei școlelor, décă nobilele fapte de generositate și bunele intențiunĭ ale capului diecesei nóstre ar fi îmbrățișate, imitate și susținute mai cu inimă și de către cei ce se află în jurul sĕu.

E trist, că în sînul prea multor preoțĭ ai noștri sentimentul național pare a se fi stîns cu totul. Ei *cărțĭ* și *ḑiare românescĭ nu cetesc și nu țin la casa lor.* In familiile multora se vorbesce unguresce. Au uitat, se vede, că orĭ cât s'ar împărtăși din po-

---

Castelul nu era pe atuncĭ comóra artistică și istorică, ce este astăḑĭ. Regimul bĕtrânului Principe era cu totul patriarhal, aprópe despotic: orĭ-ce amĕnunt al afacerilor casnice era stabilit cu cea mai strictă rĕnduială. Deși pe atuncĭ lucrul acesta era póte neplăcut, în urmă însĕ s'a dovedit, că a fost un învĕțământ neprețuit pentru tînĕrul principe, a cărui sórte finală a fost de a domni asupra unuia din popórele cele mai risipitóre (?) din Europa. Regularitatea vieței era strict păzită: la nouĕ ceasurĭ bĕtrânul principe îșĭ întorcea ceasornicul ca semn, că ḑiua a început și la dece séra întunerecul și tăcerea domnesce peste întrégă locuință.

Principele Carol a fost în copilăriă cam gingaș și tot astfel îl socoteau toțĭ și în tinerețea sa, deși în realitate, sănĕtatea și puterile sale fisice erau cât se póte de mulțumitóre. Cei dintâiŭ anĭ fericițĭ ai copilăriei i-a petrecut la Sigmaringen și la reședințele de vară în Ingkofen și Kranchenwies. Traiul liniștit a fost întrerupt prin visita făcută în 1846 bunei sale din partea mamei, marea ducesă Ștefania de Baden. Atuncĭ principele Carol a atras asupra lui luarea aminte și interesul d-nei Hortense Cornu, prietina și confidenta principelui Louis Napoleon, viitorul Napoleon III.

Nu se póte ḑice, că tînĕrul principe înainta póte repede în studiile sale: dér deși învĕța încet, memoria sa se arăta dela început fórte bună și puternică. Firea sa neatĕrnată și hotărîtă pe lângă acésta, îl împiedeca de a primi de-a gata și cu înlesnire părerile altora și acéstă însușire a păstrat'o. Căcĭ, deși ca Rege al României el caută tot-déuna sĕ asculte părerile altora, hotărîrea însĕ o ia el singur.

In anul 1848 sosesce în acest principat din Germania de Sud o periódă neliniștită, în care valurile revoluției, silesc pe bĕtrânul principe sĕ abdică în folosul fiiului sĕu Carol Anton. Agitațiunile unui „Comitet de siguranță publică“ silesc pe familia de Hohenzollern sĕ părăséscă Sigmaringen la 27 Septemvre. Copii obicĭnuiau a numi acésta *„întâiul sbor“*, spre a-l deosebi de al *„doilea“*, care s'a întêmplat la vre-o șépte lunĭ în urmă. Deși principele Carol Anton a isbutit sĕ biruéscă mișcarea revoluționară din 48, turburările au reînceput în 1849, din causa rĕscólei din Marele Ducat de Baden. Indată ce liniștea a fost pe deplin restabilită, principele Carol Anton îndeplinì planul, ce de multă vreme îl avea în minte, de a ceda regelui Prusiei suveranitatea principatului de Hohenzollern, și, în o cuvêntare ținută cu acest prilej la plecare, el a declarat, că singurul cuvênt, care îl îndemnă este: „dorința de a înlesni și ajuta la uniunea, mărirea și puterea poporului german“. Familia se așeḑă întâiŭ la Neisse în Silesia Prusiană, în urmă la Düsseldorf, unde principele Carol Anton fù numit la comanda divisiunei a 14-a militară, ér principele Carol și mai târḑiu și fratele sĕu Frideric fură instalațĭ cu un preceptor la Dresda, unde principele Carol petrecù șépte anĭ.

Mai înainte de a se reîntórce la Düsseldorf, unde erau părinții sĕi, Principele Carol trecù cu succes esamenul de oficer, deși avé drept ca Principe din Casa de Hohenzollern sĕ céră numirea sa ca ofițer, fără a avé nevoiă se trécă vre-un esamen. Drept rĕsplată pentru succesul sĕu, el a fost învoit sĕ călĕtoréscă cât-va timp prin Elveția și Italia de sud, mai înainte de a fi pus sub direcțiunea învĕțătorului militar, care se alesese, căpitanul von Hagens. Acest bărbat era din tóte punctele destoinic ca sĕ dea tinĕrului Principe instrucțiunea trebuitóre și se-l pregătéscă pentru cariera sa, desvoltând în el puterea sa de inițiativă și de acțiune personală. Potrivit dorinței sale el fù trecut ca al doilea locotenent în artileria prusiană a guardei, dér nu fù nevoit sĕ mérgă la corp înainte de a-șĭ fi isprăvit studiile. El dobêndì cunoscința deplină a părței practice a profesiunii sale în cetatea Iülich, după care a urmat o visită la vestita usină Krupp dela Essen și o ședere de cât-va timp pentru instrucțiune la Berlin.

Logodirea surorei sale, Principesa Ștefania, cu Regele Portugaliei, Pedro V, în tómna anului 1857, fù urmată de căsĕtoria prin delegațiune la Berlin, la 29 Aprilie 1858. O altă întêmplare însemnată de familie s'a petrecut în Noemvrie a aceluiaș an. Principele Wilhelm al Prusiei (devenit în urmă Regele Wilhelm I), care luase regența în vremea bólei fratelui sĕu, Regele Frederic Wilhelm IV, numi pe Principele Carol Anton de Hohenzollern președinte al ministerului prusian. Fiiul sĕu Carol a arătat de pe atuncĭ un interes fórte viu pentru afacerile politice și dobîndì astfel pe nesimțite un fond de cunoscințe și esperiențe diplomatice, care erau menite sé-i fie de un folos neprețuit în cariera sa viitóre.

(Va urma.)

mana ce li-o împarte stăpânirea, ei nu de-acolo trăesc, ci din presoura și eclesia românéscă, față cu care durere, se arată atât de nerecunoscătorî.

Rĕu stăm și în privința învĕțătorilor, căcî mulțî dintre ei lăcomind la ciolanele contrarilor s'au lăpĕdat de școlele nóstre și au trecut la școlele de stat. La asta a contribuit în mai multe locurî, pe lângă lăcomia lor, și tratarea unor preoțî îngâmfațî, carî par'că înadins caută certă cu învĕțătorul pentru a îngreuna susținerea școlei și a-o face la urmă imposibilă.

X.

SCIRILE DILEI.

— 23 Maiŭ v.

Serbare câmpenéscă în Bucovina. Deputatul român bucovinean, d-l Dr. cav. de *Flondor*, a dat Duminecă o frumósă serbare câmpenéscă la moșia sa din Storojinețî. Au luat parte la acéstă sĕrbare elita românéscă a Bucovinei, studenții universitarî românî din Cernăuțî și numeroșî țĕranî românî. Serbarea a avut un caracter de manifestațiă națională românéscă.

Generalul Gorjan, comandant al diviziunei din Roman, a încetat din viĕță Sâmbătă séra la Viena, unde mersese a-se supune unei operațiunî în sanatoriul d-rului Wolf. Corpul rĕposatului va fi transportat în țéră, unde i-se vor face funeraliî militare.

Generalul Gorjan a fost unul din cei mai muncitorî militarî. Născut în Ploescî în 1 August 1837, studiile și-le-a făcut în țéră. In Aprilie 1856 a intrat în armată ca soldat și peste două sĕptĕmânî avansase la gradul de sergent. In 1860 sub-locotenent, 1862 locotenent, 1864 căpitan, 1867 maior, 1872 loc.-colonel, în 1895 general de brigadă.

In 1871—72 M. S. Regele îl trimise în Germania, unde și-a complectat studiile.

A luat parte la rĕsboiul independenței cu gradul de loc-colonel comandant de brigadă, luptându-se cu bravură la Smârdan și la Vidin.

In 1891 a fost aprópe un an de dile director al poștelor și telegrafelor.

Dela 1895 a fost comandant al diviziei din Roman, unde și-a asigurat multe simpatii atât în corpul ofițeresc, cât și în societate.

Generalul Gorjan a fost și autor de cărțî didactice, lucrând mai multe geografii și cărțî școlare.

Distincțiune. M. S. Regele Carol a conferit d-lui *Ionescu-Gion*, inspector școlar, crucea de comandor al ordinului *Coróna României.*

Societatea „Transilvania“ din Bucurescî a ținut Mercurî adunare generală în localul școlei normale a societății pentru învĕțătura poporului român. La ordinea dilei a fost alegerea comitetului pe anul curent. D-l Al. *Lupașcu*, care în decurs de 32 anî a servit cu dragoste și mult devotament în calitate de casier societatea, ș-a dat demisiunea din acéstă funcțiune, din causa etății înaintate și a sănĕtăței. Societatea, ca un omagiu adus d-lui Al. Lupașcu, *l'a proclamat în unanimitate president de onóre.* Proclamarea d-lui Al. Lupașcu ca președinte a fost primită cu aplause frenetice. După aceea s'a procedat la alegerea comitetului, care s'a constituit astfel: Președinte: G. Misail; vice-președințî: A. Laurian și V. Mândreanu; secretar: D. Rațiu; membrii: Manliu, Clinciu, Popa, Hențescu, Otescu și Gârboviceanu; casier: V. Orghidan. — Societatea „Transilvania“ are un fond de 221,000 lei în scrisurî fonciare urbane cincî la sută și dă în fiă-care an peste 10,000 lei ajutóre la elevii săracî ai școlelor de meserii și studenților din Transilvania. In acéstă societate s'au mai înscris peste 20 de membri în ședința de Mercurî, parte advocațî, medicî și profesorî. Adunarea generală s'a terminat la órele 4¹/₄ d. a.

Curtea în Sinaia. Curtea regală și principatele române vor lua reședințele la Castelul Peleș și Foișor între 8 și 10 Iunie v. Până la începutul lunei viitóre întreg corpul diplomatic își va stabili reședința la Sinaia.

Liga culturală. Duminecă s'a făcut la sediul Ligei Culturale alegerea delegaților pentru Congresul Ligei, care se va ține în dilele de 28 și 29 Maiŭ. Au luat parte 101 membri votanțî și s'au ales delegațî d-nii: Adamescu Gheorghe, profesor, Alevra Vasilie, funcționar la Banca Națională, Boambă G. I., proprietar, Rădulescu I., colonel, Cosacescu N., profesor, Cantilli P. G. funcționar, Delavrancea B. St. avocat, Demetrescu M. Z., casier la Banca Națională, Florescu A. D., Furcă C. N., avocat, Ionescu Eft. T., funcționar c. f. r., Ionescu G., tipograf (Göbl), Lambru Ștefan, funcționar, Lupașcu Alex., proprietar, Miclescu Al., proprietar, Moroianu George, funcționar, Nenițescu Dim. S., avocat, Perietzeanu-Buzĕu S., avocat, Păltineanu Barbu, avocat, Popovici Max., doctor, C. Rădulescu-Motru, profesor univesitar, Smideanu, Mateiŭ, funcționar, Tălășescu C. funcționar c. f. r., Tudoriu, locot.-colonel, Urechiă V. A., profesor universitar, Valerian, Ursianu, profesor universitar, Vlădescu Mihail, profesor universitar, Vanicu Anton, rentier, Zlotescu N. N., funcționar.

Escursiune scientifică. Duminecă, scrie „Constit.“, a plecat d-l Maior, profesor de agricultură la școla centrală dela Ferăstrău, cu 19 elevi ai școlei în escursiune scientifică în Bănat. D-sa va visita de astă-dată moșia Sân-Nicolau-mare, proprietatea contelui Coloman de Nakó, care este unul din domeniile cele mai frumóse din comitatul Torontal. De-acolo se vor întórce prin Predeal înapoi.

Colonia italiană din Bucurescî a serbat Duminecă séra în sala Coloseului Oppler aniversarea a 52-a a statului, adecă acordarea constituției micului Piemont, care a devenit apoi constituția întregei Italie. S'a dat un banchet presidat de marchisul Beccaria d'Incisa, ambasador italian.

Un proces mare se pertractéză de trei dile încóce la tribunalul r. din Sigetul Marmației. E vorba de defraudarea întemplată la „banca poporală“ unguréscă („Népbank“) al căruia director a fost „patriotul“ *Hubert Rudolf*, acusat numai pentru *patrudecî și cincî* casurî de înșelăciunî și defraudărî. Pe banca acusațiilor se află alăturî cu acest erou ortacii' sĕi *Fehér Ianos* prim-comptabilul institutului și marele proprietar *Zürcher Alajos* dela Saploncza, membru în direcțiunea băncii. Foile ungurescî spun, că aceștî trei crai au jucat un rol în societatea aléssă a Maghiarilor și de aceea mulțime de curioșî asistă la pertractare, care va dura încă câte-va dile. Până acum s'a constatat numai atât, că nimenea n'a controlat manipulațiunea incusitului Hubert și că consiliul de direcțiune nu și-a sfărmat capul cu conducerea institutului. Sigur, vor fi fost ocupațî cu realisarea „ideei de stat“ și nu li-a rĕmas timp sĕ-șî vadă de afacerî.

Sĕrbătorirea patronilor Bucurescilor. Un Te-Deum a fost oficiat Joi diminéța la Metropolă pentru sĕrbătorirea patronilor Capitalei, Sf-ții Constantin și Elena. Regele și Principii moștenitorî cu micii Principî au asistat la serviciu. După sf. liturgia familia regală a trecut în palatul Metropolitan unde Regele și Principele s'au întreținut cu persónele presente. — Principele Ferdinand a asistat și la banchetul dat regimentului de infanteriă din garnisóna capitalei, care 'șî sĕrbătorea patronul. Mai multe toasturî au fost purtate în onórea Suveranilor, familiei princiare și armatei.

Timbru rusesc în Finlanda. Guvernul rusesc e bogat în ucazurî pentru rusificarea Finlandei. După cum se anunță din *Helsingforst*, ministrul rusesc de interne a dat un nou ucaz prin care impune folosirea timbrului imperiul rusesc la tóte scrisorile, ce se trimit din Finlanda în streinătate. In circulația internă se pot folosi timbrele finlandese până în Ianuarie 1901, ér de atuncî încolo se vor introduce și pentru Finlanda timbre indentice cu cele rusescî, însĕ valórea lor va fi esprimată în banî finlandesî.

Adversarii principelui Bulgariei. Din *Sofia* se anunță, că editorul diarului „*Poșta*“ a fost arestat, fiind-că a dis despre principele Ferdinand, că e vrednic de spĕndurătóre. *Sangov*, așa se numesce editorul, publică în fóia sa caricaturî de tot felul; într'una din acestea presentă pe principele Ferdinand c'un nas estraordinar de lung cum șede în tren mergĕnd spre Petersburg, ér trenul trece peste cadavrele țĕranilor. Un adversar tot atât de înverșunat al principelui este și *Rizov*, redactorul diarului „*Kristo Bote*“, care scrie mereu despre aceea, că nu guvernul, ci principele trebue atacat, fiind-că el este pricinuitorul tuturor nenorocirilor Bulgariei.

Pe drum spre America. Autoritățile din Galațî au fost înscințate Sâmbătă-nóptea, că directorul sucursalei locale a Băncei Agricole, care a fugit cu suma de peste 40,000 de lei, s'a îmbarcat la Hamburg pe un vapor al agenției germane, cu destinația la New-York. Indată ce s'a aflat acésta, autoritățile, prin consulatul german din Galațî, au telegrafat ambasadei germane din New-York sĕ dispune arestarea delapidatorului în momentul debarcării sale.

Avis părinților! Dela oficiul polițienesc din loc primim scirea, că erî cam pe la órele 3 d. a. a fost aflat înecat în apa Sprenchiului de pe hotarul Brașovului un băiat cam de 14—15 anî, despre care până în momentul de față nu s'a putut constata cine și al cui fiu este. După îmbrăcăminte s'ar păré a fi fost vre-un elev meseriaș. Cadavrul sĕu e depus în spitalul civil din loc.

Victimele unei biserici surpate.

Din Lugoș sosesce vestea despre o mare nenorocire, ce s'a întêmplat dilele acestea în comuna *Tĕrgoveștî* din comitatul Caraș-Severin.

Turnul bisericei române gr. or., ce se clădea acum, s'a surpat, a sdrobit coperișul și ceriul bisericei și ruinele au acoperit pe toțî muncitorii, în numĕr de *trei-decî.*

Concursul pentru clădirea bisericei se publicase anul trecut și cel mai eftin ofert l'a făcut antreprenorul Lazar *Tomics* din Timișóra, care pentru două mii flor. luă angajamentul de-a edifica biserica. Ofertul sĕu era cu 1000 fl. mai eftin, ca al celorlalțî licitanțî. Incă de-atuncî se esprimau îngrijirî și prevestirî, că în asemeni împrejurărî anevoiă se va face un lucru de dai Dómne.

Lucrul era pe sfîrșite, când cu un sgomot îngrozitor se surpă turnul. Tótă poporațiunea comunei alergă spăriată spre terenul catastrofei. Inginerul constructor Iosif Schmerey, care a condus lucrările și era responsabil pentru viĕța muncitorilor, a voit sĕ fugă, dér gendarmii au pus mâna pe el și l'au prins.

Mulțimea în mare încurcătură se puse pe lucru, ca sĕ scótă victimele de sub ruine, dér în lipsa de conducere și de-o procedere sistematică lucrul mergea cu greu. Se telegrafă la Balinț, de unde veni fisolgăbirĕul Darvas și medicul Dr. Halle. Sub conducerea lor s'a continuat apoi lucrarea. Printre mai mulțî greu rănițî, ér alții rănițî de mórte, au fost și trei, după alții 5 morțî, între carî și iemnarul Stefan Bon și lucrătorul sĕu G. Vas din Timișóra.

Informațiunî directe ne lipsesc până acum.

Adventiștî la Clușiŭ.

Din Clușiŭ se scrie, că de cât-va timp s'a înrădăcinat acolo confesiunea adventiștilor, carî în Ardeal până acum numai între Sașî se dice, că au aflat câțî-va aderențî.

Adventiștii din Clușiŭ țin prelegerî biblice deschise în fiă-care di de Marțî și Vinerî, în carî s'au obicinuit a tracta despre viĕța viitóre, despre principiile fundamentale ale stăpânirei lui Dumnedeu, doctrina judecății și altele de acestea.

Se dice, că de mult un adventist misionar din America a făcut o călĕtoriă prin Ungaria și cu deosebire în comitatul Aradului a desvoltat mare zel, ca sĕ câștige aderențî pentru confesiunea sa. S'a și constituit o comunitate de adventiștî în comitatul Aradului, care însĕ puținî membri are.

Dogma principală a adventiștilor este, că Christos va veni pentru a doua-óră pe pĕmênt și aci va înființa un imperiu, care va dura o miiă de anî și în care drepții, ce vor fi înviațî din morțî, se vor bucura de tóte plăcerile și grațiile pĕmêntescî.

Intemeiătorul acestei curióse secte este Vilhelm Miller, care din 1831 încóce în mai multe state din America de médă-nópte a grupat în jurul sĕu numĕroșî credincioșî, carî, după numele întemeiătorului confesiunei lor, se numesc și *milleriți*.

Miller a „profețit“, că venirea lui Christos pe pĕmênt se va întêmpla în luna lui Martie 1843, dér nu s'a întêmplat, apoi a profețit, că va veni în Martie 1844, dér fiind-că „profețirea“ luî nicî de astă-dată nu s'a împlinit, mare parte dintre credincioșii sĕi și-au pierdut răbdarea de-a mai aștepta și l'au părăsit. Pentru acea însĕ au rĕmas încă destui aderențî ai învĕțăturilor sale.

In 1849 Miller a murit și de atuncî numĕrul aderenților sĕi e în continuă crescere.

NECROLOG. **Petru Suciu**, protopretor al cercului Iara inferióră, a rĕposat la 1 Iunie n. c. în anul al 60-lea al vieții. 'L jălesc întristații sĕi părințî Iacob Suciu cu soția Paladia și numeróse rudenii, între carî și doi fii adoptivî. —

— Fiă-i țĕrîna ușóră.

ULTIME SCIRI.

Roma, 4 Iunie. Alegerile pentru parlamentul italian au decurs liniștit. Majoritatea a eșit întărită din luptele electorale.

Pretoria, 5 Iunie. Burii vor sĕ resiste până la sfîrșit. Krüger a declarat din nou, că va continua rĕsboiul.

DIVERSE.

Un enorm premiu academic în Rusia. Academia de sciințe din Rusia, din care face parte toțî savanții marelui imperiu și toțî ducii și marii ducî, — numai că aceștia din urmă nu iau parte nicî-odată la ședințe, — a întemeiat premiu de *un milion și jumĕtate de ruble* pentru o operă istorică. In 1833, generalul Grakczeijew a legat Academiei 50.000 de ruble, cu stipulațiunea ca acéstă sumă, cu interesele sale capitalisate până la 1925, sĕ fiă data prin concurs autorului celei mai bune lucrărî în limba rusescă asupra epocei Țarului Alexandru I. Până la darea acestui colosal premiŭ care póte fi întârdiată, — după legatul donatorului, — până la anul 1925, suma donată va atinge cifra de 1,918,000 de ruble. Autorul lucrărei premiate va primi trei sferturî din acéstă sumă, adecă 1.438.500 ruble; ce-l de-al patrulea sfert va servi la tiparirea unei ediţiunî de lux, care va fi rĕspândită în 10.000 de esemplare și destinată bibliotecilor, școlelor și institutelor scientifice; apoi jumĕtatea sumei rĕmase disponibilă, după ce se vor scóte cheltuielile acestei edițiunî de lux, va lua autorul lucrărei care a obținut premiul al doilea, — ér cea-l'altă jumĕtate va servi la traducerea lucrărei în françuzesce și în nemțesce.

Literatură.

În editura „Tipografiei“, societate pe acții în Sibiiu, a apărut: *„Carte pentru toți“*, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 banî (plus 5 b. porto). E o cărticică cu poveţe fórte folositóre despre muncă și sîrguință; obicinuința de a chivernisi; lipsa de îngrijire; buna rĕnduiélă; regulele chiverniselei. Limbagiul e ușor și la ințelesul poporului.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ literare pentru popor.

Poveştile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tótă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende séu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acésta e una din cele mai preţióse colecţiunĭ de poveştĭ, ce le avem în literatura nóstră şi n'ar trebui să lipsescă din nicĭ o bibliotecă română, cu atât mai puţin din bibliotecile poporale, fiind în felul sĕu o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace*. Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 (cu posta fl. 1·60.) In asĕmĕnare cu mărimea, preţul e fórte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă şi moralisătóre, pentru bibliotecile poporale şi pentru familiĭ el constitue o lectură escelentă şi fórte potrivită de-a înlocui romanele secĭ şi de sensaţiă.

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte, localisată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu să jóce teatru, fiind o piesă fórte uşóră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Preţul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P. Ediţiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată şi amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte fórte mângăitóre pentru inimele creştine şi scrisă la înţelesul fie-căruia. Preţul 50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţi de iérnă, novele pentru popor de *George Simu*. Conţine vre-o 7 novele cu tendinţe morale. Mărimea 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Preţul 55 cr. (cu posta 58 cr).

Merinde dela şcólă, séu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. Georgiu Popii*. Este o carte mare şi fórte ieftină în asĕmĕnare cu mărimea ei, dér şi mai ieftină în asĕmĕnare cu învĕţăturile marĭ şi multe, ce se cuprind în ea. Preţul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului e o carte mare cu poveştĭ din Bănat, împărţită în 3 tomurĭ, de G. Cătană. Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.

Musa Someşană este o carte de poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de Iuliu Bugnariu. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. *Buticescu*. E scrisă fórte poporal cu tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cărticică cu balade poporale, adecă o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop*. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor, de *George Simu*. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poesii glumeţe. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conţine 25 legende diferite. Preţul unui esemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş*, preot şi profesor. Se vinde cu preţul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noienĭ“, naraţiune istorică din vécul nos ru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acéstă interesantă naraţiune privesce evenimente din 1848-49. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Acésta scriere, apărută tocmaĭ acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaţii iubitorĭ de sciinţă. Preţul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecţiune de lecturĭ solidatóre de caracter în direcţiune relii giósă-morală (Doctorul sufletesc şi sfaturile lui pentru cei ce sunt aprópe de timpul scăpărei din închisóre) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcţiona ca spiritual la institutul corecţional din Gherla. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asso ciaţiunei state şi de favorabil apreţiată din partea diarelor nóstre. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Preţul 85 cr. trimis francat.

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine şi conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8⁰, tipar mĕrunt, dér frumos şi curat. Preţul 50 crucerĭ (cu porto 55 cr.),

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecţiune din Gherla. Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă şi bine scrisă. Preţul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de *Vasiliu Ranta Buticescu*. E o bogată colecţiune de poesii, tipărite pe hărtiă fină şi formând un volum de lux Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.).

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, cătră diferite rudenii, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ scolastice, de *George Simu*. Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanului, de *Emanuel Păcăeanu*. Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire. Sub titul acesta a apărut în editura tipografieĭ d-lui Todoran din Gherla o carte de poesii şi prosă, scrisă de d-l *Antoniu Pop*. Se póte procura şi dela tip. „A. Mureşianu“. Preţul 40 cr. (cu posta 43.)

Risete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja*. După cum şi titula arată, este o carte de cuprins glumeţ; în ea se află nu mai puţinĭ ca 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe care te fac să-ţĭ mai uiţĭ de nĕcasurile lumei şi să isbucnescĭ în rîs. Preţul 30 cr.(cu posta 35 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.10
Renta de coróne ung. 4%	91.50
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	119.50
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	115.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	159.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	98.—
Renta de hârtie austr.	97.80
Renta de aur austr.	116.25
Losurĭ din 1860.	125.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	722.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	718.25
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale	$118.32^1/_2$
London vista	242.20
Paris vista	$96.27^1/_2$
Rente de coróne austr. 4%	97.15
Note italiene	90.15

Cursul pieţei Braşov.

Din 5 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.—	Vênd. 19.04
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd. 18.84
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.24	Vênd. 19.28
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd. 11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd. —.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd. —.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd. —.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd. 101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoţii.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clusiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clusiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5 26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Clusiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9 27 min, p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.).
IV. Trenul acelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭ, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (dela Sf. George, în Iul. 1 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept în tóte sĕrbătorile).

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi orĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“